

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.744/2014/8.szám

A Kúria a R Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. R Á ügyvéd által képviselt I.r., és a személyesen eljáró II.r., III.r., IV.r., V.r. és VI.r. felpereseknek a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal alperes ellen erdőgazdálkodó nyilvántartásba vétele ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a dr. K Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. K J ügyvéd által képviselt , a felperesek pernyertessége érdekében a személyesen eljáró I.r., II.r., III.r. és IV.r. V.r., VI.r., VII.r., VIII.r. és IX.r. beavatkozók beavatkoztak, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. április 25. napján kelt 9.K.27.950/2013/41. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 45. sorszám alatt, az alperesi beavatkozó által 42. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelmek folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.950/2013/41. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint elsőfokú, 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, az alperesi beavatkozónak 60.000 (hatvanezer) forint elsőfokú, 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 30.000 (harmincezer) forint kereseti, 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperesi beavatkozó a 2012. január 31-én érkezett kérelmében erdőgazdálkodókénti nyilvántartásba vételét kérte, melyhez a P hrsz-ú földrészlet tulajdonosainak 52,4%-os arányú, többségi

megállapodását csatolta.

A Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága a 2012. augusztus 29-én meghozott XIV-G-025/2712-37/2012. számú határozatát az alperes a 2012. december 19-én kelt 04.4/3205-2/2012. számú határozatával megváltoztatta, majd ezt a határozatát az alperes a 2013. február 11-én kelt 04.4/3205-3/2012. számú határozatával módosította.

A felülvizsgálati kérelem szempontjából releváns tényállás szerint a jogerős határozattal a hatóság az alperesi beavatkozót erdőgazdálkodóként nyilvántartásba vette, a hrsz-ú „h” földrészletre a 17A, 17B, 17G, 22A, 5D jelű erdőterületek vonatkozásában, továbbá az „n” jelű földrészlet 18A, 4A, 4B, 4D, 5A, 5B, 5E, 6J jelű erdőterületek vonatkozásában. Ezt meghaladóan a többi területre az alperesi beavatkozó kérelmét elutasította.

A felperesek keresetet nyújtottak be az alperesi határozat és az azt módosító határozat ellen is. Kifogásolták, hogy nem volt tulajdonosi gyűlés összehívva, a tulajdonosi megállapodásokat egyéni megkeresésenként külön-külön íratta alá a tulajdonostársakkal a beavatkozó, és csak a szántótulajdonosokat kereste meg, akiknek az erdő használatát érintően nincs döntési jogosultságuk. Hivatkoztak arra is, hogy a tulajdonostársak egy része a hozzájárulását utóbb visszavonta, amelyet figyelmen kívül hagyott az erdészeti hatóság.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét megalapozottnak találta, ezért az alperes módosító határozatát, a módosított határozatot, valamint az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezte. A bíróság álláspontja szerint a hatóság a tényállást nem tisztázta. Az eljárás során még alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 140.§ (2) bekezdésére figyelemmel a tulajdonostársaknak szótöbbséggel kellett határozniuk, a szavazati jog valamennyi tulajdonostársat megillette, azonban a tulajdonosi megállapodás a 47,6%-os mértékben tulajdonjoggal rendelkező tulajdonostársak mellőzésével került meghozatalra. Figyelmen kívül hagyta az alperes azt is, hogy az alperesi beavatkozó csak a szántót használó földtulajdonosoktól szerezte be a szükséges szavazatokat valamint, hogy szabályosan összehívott és megtartott tulajdonosi gyűlés nem volt. A bíróság nem osztotta azt az alperesi megállapítást, hogy a tulajdonosi megállapodás tekintetében a vitás kérdéseket csak polgári bíróság döntheti el. A bíróság hangsúlyozta, hogy a tulajdonosok egy része visszavonta a tulajdonosi megállapodáshoz adott hozzájárulását, mely a Ptk. 320.§-a szerint az elállás jogkövetkezményét vonja maga után és ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy egyes visszavonó nyilatkozatok nincsenek datálva és nem tartalmazzak indokolást.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság két eseti döntésre

hivatkozással azt állapította meg, hogy a Ptk. 140.§ (2) bekezdésének megsértésével járt el az alperesi beavatkozó a szavazatok megszerzésekor és nem állt rendelkezésre valamennyi adat az erdőőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 18.§ (6) bekezdése előírása szerint, ezért az alperes az alperesi beavatkozót erdőgazdálkodóként nem vehette volna nyilvántartásba.

A jogerős ítélet ellen az alperes és az alperesi beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 140.§ (1) és (2) bekezdését, az Evt. 18.§ (2) bekezdését, továbbá az Evt. végrehajtására kiadott 153/2009.(XI.13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 11.§ (7) bekezdését.

Kifejtette, hogy az Evt. 18.§ (2) bekezdése értelmében a bejegyzés alapjául szolgáló okirat vizsgálatával kapcsolatos kötelező vizsgálódási kört a Vhr. 11.§ (7) bekezdés a) pontja tartalmazza. E szerint csak akkor utasíthatja el a nyilvántartásba vételi kérelmet, ha a nyilvántartásba vétel alapjául szolgáló szerződés nyilvánvalóan érvénytelen. A tulajdonosi megállapodást a tulajdonostársak 52,4%-os szavazattöbbséggel hozták meg, azzal szemben nyilvánvaló érvénytelenségi ok nem állt fenn, illetve nem volt megállapítható. A felperesek polgári perben a tulajdonosi megállapodást nem támadták meg érvénytelenség jogcímén. A nyilvánvaló érvénytelenségi okon túlmenően a hatóság az okiratok érvénytelenségét nem vizsgálhatja. A tulajdoni lap alapján megállította a szavazásra jogosultak körét. Minden tulajdonostárs jogosult szavazni függetlenül attól, hogy milyen művelési ágú területet használ, ezért nem tehető különbség a szántó- és az erdőterületek tulajdonosai között. Szótöbbséges határozat meghozatalánál a szótöbbségnek van jelentősége, nem pedig annak, hogy milyen terület tulajdonosai adták meg a hozzájárulásukat. A Ptk. 320.§-a szerinti elállás következménye nem alkalmazható, mivel a megállapodás a tulajdonközösségben álló tulajdonostársak többségi akaratával jött létre, ezt a tulajdonközösség és nem annak egyes tagjai vonhatják vissza, csak a tulajdonközösség hozhat a korábbi megállapodástól eltérő, megváltoztató döntést, egyéni nyilatkozatokra alapítottan nem lehet az elállás jogát gyakorolni.

Az alperesi beavatkozó rendkívüli jogorvoslati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatásával” a felperesek keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2.§ (1) bekezdésébe, 220.§ (1) bekezdés d) pontjába és 221.§ (1) bekezdésébe, 339.§ (1) bekezdésébe ütközően, megfelelő indokolás és érvelés nélkül, a jogszabályi hivatkozások mellőzésével hozta meg

az ítéletét. Az ítéletből a döntés konkrét indoka nem állapítható meg, az ítélet csak ténymegállapításokat tartalmaz, jogszabályi hivatkozások nélkül. Hangsúlyozta, hogy a tulajdonosok polgári perben nem támadták meg a tulajdonosi megállapodást, ezért a tulajdonosi megállapodást létező határozatként kell elfogadni és a tulajdonosi többség által meghozott tartalommal kell értékelni. Közigazgatási perben nem dönthető el a megállapodás érvényessége. Ennek nyilvánvaló érvénytelenségére az elsőfokú bíróság a Ptk. megfelelő rendelkezését sem hívta fel az ítéletében. A bíróság a semmisség megállapítására sem volt jogosult. A Ptk. 140.§ (2) bekezdése az ítéletben hivatkozott eseti döntésektől eltérően lehetővé teszi a szóban meghozott többségi határozat meghozatalát és külön-külön a tulajdonosok által tett nyilatkozat alapján a többségi döntés meghozatalát. Amennyiben ezzel a többségi döntéssel a kisebbség nem értett egyet, módja lett volna a Ptk. 143.§ (1) bekezdése alapján azt polgári bíróság előtt megtámadni. Az elsőfokú bíróság indokolás nélkül rögzítette ítéletében, hogy a polgári bíróság hatáskörére való hivatkozás jogszabályellenes, de annak jogszabályi indokát nem adta. A Ptk. a szavazás módját, rendjét, feltételrendszerét, a határozat alapját nem szabályozza, arról osztatlan közös tulajdon esetében a tulajdonostársak többsége dönt. Az elsőfokú bíróság az elállás jogát is tévesen állapította meg. A tulajdonosi megállapodás nem tartalmaz elállási jogra való kitétel, a visszavonó nyilatkozatot tevők nem az elállási jogukat gyakorolták, hanem csak arról nyilatkoztak, hogy a korábbi véleményük érvénytelen. Így a Ptk. 320.§ (1) bekezdése alapján az elállás jogkövetkezményének alkalmazásához nem álltak fenn a jogszabályi feltételek. A Ptk. 139.§-ából kifolyólag a szántó- és erdőtulajdonosok között különbség nem tehető, az ezzel ellentétes ítéleti megállapításnak a bíróság indokát nem adta, így annak sem, hogy a tulajdonosi többség által hozott határozat (megállapodás) miatt, milyen jogszabályi rendelkezésen alapulva jogsértő, ha az erdőtulajdonosok a többségi határozat meghozatalában nem vettek részt.

Az I.r. felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A II-VI.r. felperések és az I-IX.r. felperesi beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes és az alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelme alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmek keretei között, az

abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

A Kúria megállapította, hogy az alperesi beavatkozó megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, nem felel meg a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglaltaknak. Az ítélet nem adja jogszabályi indokát annak, hogy miért tartja szükségesnek a tulajdonosi gyűlés tartását, és jogsértőnek a tulajdonosi gyűlés hiányát. Nem indokolja meg, hogy miért nem áll fenn a Ptk. 7.§-ára alapított polgári bírósági hatáskör, és azt sem, hogy a visszavonó nyilatkozatoknak miért az elállás a jogkövetkezménye.

Hangsúlyozza a Kúria, hogy a perben annak volt jelentősége, hogy az érintett földterület osztatlan közös tulajdonban volt, így a tulajdonostársak a Ptk. 140.§ (2) bekezdése értelmében szótöbbséggel dönthettek a földterületet érintő jogokról, a haszonbérbeadásról, az erdőgazdálkodó kijelöléséről. Minden tulajdonostársat - függetlenül a földterülete jellegétől, azaz, hogy erdő- vagy szántóterület tulajdonosa - a tulajdoni hányada arányában illette meg a szavazati jog. Az elsőfokú bíróság ugyan hivatkozott a Bírósági Határozatok 2001. évi 9. számában 420. szám alatt közzétett eseti döntésre, azonban annak jogkövetkezményét - az ott megállapítottak alapján - nem vonta le. A Ptk. 140.§ (2) bekezdése alapján ugyanis, mivel alakszerűségi követelményt a Ptk. idézett rendelkezése nem ír elő, szóban is meghozható a többségi határozat. Bármely időpontban és bármilyen formában kifejezésre juttatott vélemény a határozat meghozatala szempontjából szavazásnak minősül. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor jogszabályi hivatkozás nélkül azt állapította meg, hogy tulajdonosi gyűlés összehívására lett volna szükség a tulajdonosi megállapodás meghozatalához, ugyanis erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés nincs. Osztatlan közös tulajdon esetében az alperesi beavatkozó külön-külön is megkereshette és megkérhette az egyes társtulajdonosok hozzájárulását, szavazatát a többségi határozat meghozatalához. A Ptk. 140.§ (2) bekezdésébe ütközően állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy mivel nem minden tulajdonos vett részt a szavazásban, ezért jogszabálysértő a tulajdonosi megállapodás. Ennek kapcsán az elsőfokú bíróság a Bírósági Döntések Tára 2008. évi 7-8. összevont számában megjelent 1855. számon közzétett eseti döntésre hivatkozott. Az eseti döntés szerint alaki okból érvénytelen a határozat, ha valamely tulajdonost a szavazás lehetőségétől elzárják vagy e jogát korlátozzák. Ezt az eseti döntést az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte. A perbeli esetben a szavazástól való elzárásra, korlátozásra vonatkozó állítást, az egyes tulajdonostársak megkeresésének hiányát értékelni a közigazgatási perben nem lehet, mert ennek vizsgálatára a polgári perben eljáró bíróság jogosult. Az érvénytelenség megállapítására ugyanis a Ptk. 7.§ (1) bekezdése értelmében a polgári bíróság rendelkezik hatáskörrel. A meghozott szótöbbséges tulajdoni

megállapodást polgári bíróság előtt kellett volna érvénytelenség jogcímén az azt sérelmező tulajdonostársaknak megtámadniuk. A hatóság a hozzá benyújtott tulajdonosi megállapodást csak abból a szempontból vizsgálhatta, hogy azt az Evt. 18.§ (2) bekezdése szerinti okirati formában hozták-e meg, illetve tartalmi szempontból csak azt vizsgálhatta a Vhr. 11.§ (7) bekezdés a) pontja alapján, hogy a benyújtott tulajdonosi megállapodásnak van-e nyilvánvaló érvénytelenségi oka. Így sem a hatóság, sem a közigazgatási perben eljáró bíróság nem vizsgálhatott a nyilvánvaló érvénytelenségi okon túlmenő - polgári bíróság hatáskörébe tartozó - érvénytelenségi okokat.

Mivel a Ptk. 140.§ (1) bekezdése értelmében osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására, használatára, minden tulajdonostársnak van a tulajdoni hányada arányában - a Ptk. 140.§ (2) bekezdés szerint - szavazati joga. Mivel mindegyik tulajdonostársat megilleti a szavazati jog, a szótöbbségi határozat meghozatalánál csak annak van jelentősége, hogy a szótöbbség fennáll-e vagy sem, az nem vizsgálható, hogy a szótöbbséges döntés szántó- vagy erdőterületek tulajdonosainak szavazataival került-e meghozatalra. Ilyen értelemben az erdő- és a szántóterületek tulajdonosai között nem tehető különbség és nem állapítható meg jogszabálysértésként, hogy csak a szántóterületek tulajdonosai szavaztak. Ezt a megállapítást egyébként az elsőfokú bíróság jogszabályi hivatkozással nem tudta alátámasztani, de ez az ítéleti megállapítás a Ptk. 140.§ (1) és (2) bekezdésével is ellentétes.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a visszavonó nyilatkozatoknak jelentőséget tulajdonított. A tulajdonosi megállapodás meghozatalára szótöbbséggel került sor, az érvényesen és szabályosan létrejött. Ennek ellenkezőjét polgári bíróság nem állapította meg, ezért az minden tulajdonostársra a Ptk. 143.§ (1) bekezdéséből fakadóan kötelező érvényű. Amennyiben az egyes tulajdonostársak utóbb, a megadott szavazatukat meg kívánnák változtatni, az nem érinti a szabályosan meghozott szótöbbségi határozatot, mert a döntés csak újabb szótöbbséges határozattal változtatható meg, így nincs jelentősége annak, hogy az egyes tulajdonostársak a hozzájáruló nyilatkozatukat utóbb visszavonták.

A Ptk. 320.§ (1) bekezdése szerinti elállási jog gyakorlásához szükséges vagy a szerződésben, megállapodásban ilyen kikötés előírása, vagy erre feljogosító jogszabályi rendelkezés. Az elállás jogkövetkezményét közigazgatási perben a bíróság a Ptk. 7.§ szerinti hatáskör hiányában nem állapíthatja meg. A bíróság az elállás jogkövetkezményét ezért nem állapíthatta meg.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat megsértette,

ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján a felperesek alaptalan keresetét elutasította.

A pervesztes felperesek a Pp. 78.§ (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek az alperes és az alperesi beavatkozó elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a Kúria a kifejtett munkával arányban állóan állapította meg.

Az I-IX.r. felperesi beavatkozók eljárása okán az alperesi, az alperesi beavatkozói oldalon az elsőfokú eljárásban, a felülvizsgálati eljárásban költség, illetve többletköltség nem merült fel, ezért a Kúria a költségben való marasztalásukat mellőzte (Pp. 78.§ (2) bekezdés, 83.§ (1) bekezdés).

A pervesztes felperesek a Pp. 78.§ (1) bekezdése, 82.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog okán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati illeték megfizetésére. Az illetékek mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése, 39.§ (3) bekezdés d) pontja és 50.§ (1) bekezdése határozza meg.

Budapest, 2015. március 18.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika sk. bíró

Dr. Márton

A kiadmány hitelével:

tisztviselő